

До 125-річчя Лубенського лісотехнічного коледжу

*Сендзюк Роман Васильович,
директор Лубенського
лісотехнічного коледжу*

Фінансово-господарська діяльність Лубенської нижчої сільськогосподарської школи 1-го розряду

Наш навчальний заклад – нині Лубенський лісотехнічний коледж, почав свою діяльність 1 жовтня 1891 року як нижча сільськогосподарська школа 2-го розряду. Залишилось небагато відомостей про цей період, мабуть і тоді для якісного ведення господарства потрібні були підготовлені кадри.

У справах освіти завжди важлива підтримка, особливо матеріальна. Допомагали меценати. Значну суму вніс Овденко Сава Григорович, уродженець міста Лубен, в якому він проживав до 1852 року, а потім виїхав до Петербурга, де займався мануфактурною торгівлею. З 1860 року жив у Парижі і займався посередництвом у торгівлі з Росією, потім служив у торговому агентстві Триля і Обрі. Помер у Парижі 11 листопада 1894 року. За заповітом від 1 серпня 1892 року, Сава Григорович Овденко передав рідному місту 68 624 рублів 67 коп. на заснування землеробської школи.

Всього через 7 років, після заснування, в 1898 році, нижча сільськогосподарська школа отримала вищий – I розряд. Про організацію навчально-виховного процесу та підготовку кадрів ми можемо отримати відомості зі «Статуту Лубенської нижчої сільськогосподарської школи I розряду з однорічним підготовчим класом, заснованої Полтавським губернським земством поблизу м. Лубен, на землі, пожертвованій дружиною підполковника гвардії К.М. Скаржинською». Надрукований у Полтаві в 1900 році в Типо-Літографії Л.Т. Фришберга, Александрівська вулиця.

Власне таку назву має документ, який дійшов до наших днів, і на основі цього оригінального Статуту ми можемо простежити за роботою з підготовки кадрів та про відносини в суспільстві. Адже навчальний заклад був органічною частиною країни. (Збережено, по можливості, виклад та стиль оригіналу!). Статут навчального закладу містив угоду з Департаментом Землеробства і Полтавським Губернським земством на основі Нормального Положення про нижчі сільськогосподарські школи, наказу Міністерства Землеробства і Державного майна, згідно з яким: 1) Полтавське Земство зобов'язується утримувати за свій рахунок протягом 12 років з 1 липня 1898 року до 1 липня 1910 року сільськогосподарську та ремісничу школу 1 розряду з однорічним підготовчим класом, без всякої за це зі сторони Департаменту Землеробства винагороди, крім щорічної суми утримання школи. 2) Полтавське Земство зобов'язане на визначеній ділянці землі утримувати за свій рахунок приміщення школи і її працівників, а також вести на цій ділянці правильне та повчальне для учнів школи господарство. Забезпечити його живим і мертвим інвентарем; 3) для утримання згаданої школи і ведення господарства Земство бере зобов'язання щороку виділяти по 8 тис. рублів;

4) земство зобов'язується щорічно утримувати не менше 15 своїх стипендіатів; 5) земство зобов'язується утримувати школу згідно Нормального Положення і статуту, який буде затверджений для неї Міністром Землеробства і Державного Майна та мати в ній постійно не менше 30 учнів; 6) Департамент Землеробства зобов'язується виділяти Полтавському Земству протягом 12 років, починаючи з дня реорганізації названої школи в першорозрядну, на утримання її по 3 тис. рублів на рік; 7) при витрачанні цієї суми Земство зобов'язується неухильно дотримуватись височайше затвердженого штату для нижчих сільськогосподарських шкіл I-го розряду, з однорічним підготовчим класом; 8) якщо кількість учнів буде протягом якогось року менше тридцяти, то Департамент, з дозволу Міністра, може зменшити розмір визначеного утримання; якщо ж мала кількість учнів буде простежуватись протягом двох років, то Департамент, з дозволу Міністра землеробства і Державного Майна може закрити школу і таким чином припинити дію цієї угоди. Закриття школи може відбутись, якщо Міністром Землеробства і Державного Майна буде визнано, що вона не досягає мети, а також якщо вказані Полтавському земству недоліки школи не будуть усунуті протягом року з дня оголошення про це зі сторони Департаменту; 9) всі доходи від господарства школи надходять у розпорядження Земства; 10) суми, які надходять від установ та приватних осіб на утримання пансіонерів і напівпансіонерів також надходять у розпорядження Земства; 11) угода повинна зберігатись обома сторонами свято та непорушно. Оригінал угоди на основі ст. 1899 Законів Цивільних т. X ч. 1 вид. 1857, зберігати у Департаменті Землеробства, а засвідчену Департаментом копію – в Полтавській Губернській Земській Управі. Далі йдуть 5 підписів.

Сума, яка виділяється урядом в розмірі 3000 рублів, перераховується Департаментом Землеробства до Полтавського казначейства, в розпорядження Управляючого Державним Майном Харківської та Полтавської губерній, і виділяється ним Полтавській Губернській Земській Управі за прямим призначенням на 3 місяці скоріше. Управляючий школою веде прихідно-видаткову книгу сум, які виділяються кошторисом Департаменту землеробства і книгу навчальних посібників довготривалого використання. На управляючого покладено відповідальність за витратою грошей та веденням звітності за кошти, які виділяються безпосередньо Губернською Управою.

Уповноважений з сільського господарства в Полтавській губернії веде постійний нагляд за роботою школи, станом майна, веденням обліку та документації. Про всі недоліки повідомляє Губернській Земській Управі та попечителю школи, а у важливих випадках доповідає Департаменту Землеробства, який вживає заходи щодо усунення недоліків.

В кінці року управляючий школою зобов'язаний надати у Департамент Землеробства через попечителя школи, учбовий, технічний, фінансовий і матеріальний звіти школи та звіт про роботи, які виконували учні в маєтку та майстернях, а Губернській Управі крім того – про суми грошей, які надані управляючому. Учбовий звіт надається в кінці навчального року – не пізніше 1 листопада, а решту – в кінці календарного року – не пізніше 1 лютого. Звіт школи друкується в загальному звіті Полтавської Губернської Земської Управи.

ШТАТ

Лубенської нижчої сільськогосподарської школи I розряду з однорічним підготовчим класом

Найменування	Кількість осіб	Річне утримання, в рублях				Всього
		З казенних сум		З земських сум		
		Одному	Всім	Одному	Всім	
Управляючий школою	1	550	550	-	-	550
Викладачі наукових дисциплін в школі	3	500	1500	-	-	1500
Законовчитель	1	200	200	-	-	200
Викладач підготовчого класу	1	300	300	-	-	300
За навчання церковному співу	-	-	50	-	-	50
На навчальні посібники	-	-	400	-	-	400
На утримання земських стипендіатів та ін.	-	-	-	-	8000	8000
Всього	-	-	3000	-	8000	11000

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Статут Лубенської нижчої сільськогосподарської школи I розряду з однорічним підготовчим класом, заснованої Полтавським губернським земством поблизу м. Лубен, на землі, пожертвованій дружиною підполковника гвардії К.М. Скаржинською., Полтава – Типо-Литографія Л.Т. Фришберга, Александровская вул., соб. д. 1900. Оригінал Статуту зберігається в Державній бібліотеці ім. В.І. Леніна м. Москва.